

Поширені онлайн-ризиками, з якими можуть зустрітись діти дошкільного віку

Матеріали, що викликають у дітей відчуття засмучення, огиди чи незручності. Наприклад, сексуальні теми у фільмах та іграх, порнографія, насильство, зображення жорстокого поводження з тваринами або програми, які призначені для старших дітей. Важливо звернути увагу саме на контент, з яким діти можуть зустрітись в інтернеті без власного бажання (наприклад, через рекламу чи під час автоматичного перемикання відео).

Шкідливим контентом вважається той, який зображає:

- удушення – ігри з задухою, утопленням або підвішуванням, поїдання неїстівних предметів;
- використання зброї;
- вживання небезпечних предметів і речовин, які не є харчовими продуктами та можуть викликати отруєння або іншим способом завдати шкоди здоров'ю;
- дії, які в результаті можуть призвести до обморожень, опіків чи ударів струмом;
- нанесення собі травм або каліцтв;
- нанесення травм або каліцтв іншим, наприклад, раптовий удар;
- небезпеку без заповідання фактичної фізичної шкоди – погрози зброєю або вибухівкою, інсценування дзвінка в поліцію або пограбування, інсценування викрадення;
- розіграші, що викликають серйозні емоційні потрясіння, – інсценування смерті або самогубства, насильства, наміри батьків (опікуна) кинути дитину, психологічне насильство (образи, приниження) стосовно дитини;
- інструкцію, як створити вибуховий пристрій;
- насильство – зображення справжніх бійок або інших епізодів насильства;
- рекламу, вживання, виготовлення наркотичних речовин;
- позитивне ставлення до харчових розладів;
- порнографічні матеріали.

Згідно з дослідженням «Сексуальне насильство над дітьми та сексуальна експлуатація дітей в інтернеті в Україні» (дослідження було проведене серед 4700 українських школярів 6-18 років), більшість дітей вперше побачили сексуальний контент у віці 7-13 років, хоча є опитані, що мали таку зустріч ще у дошкільному періоді. Важливо: час знайомства із сексуальними матеріалами омолоджується наряду із початком користування інтернетом та реєстрацією у соцмережах.

З опитаних:

59,8% побачили порнографічний контент неочікувано

73,6% потрапили на контент через рекламу на сайті

51,8% побачили такий контент в соціальних мережах

20,7% в онлайн-іграх

2. **Підписання згоди на сайтах.** Наприклад, підписання згоди з умовами (про використання ресурсу), про які діти не знають чи не розуміють, що це означає. Наприклад, діти випадково можуть натиснути кнопку, яка дозволяє бізнесу надсилати їм невідповідні маркетингові повідомлення або збирати дані користувачів цього пристрою. Або діти завантажують безкоштовну версію гри, яка через певний час стає платною, якщо до акаунта прив'язана банківська картка, то можуть автоматично зніматись з неї кошти. Наприклад, якщо дитина грає в онлайн-ігри на батьківському телефоні.
3. **Контакт:** це включає спілкування з людьми, яких діти не знають. Наприклад, дитина може скористатися додатком для спілкування та випадково зателефонувати незнайомцю (наприклад, зателефонувати комусь зі списку друзів у профілі когось з батьків). Або може грати в онлайн-гру, де є можливість спілкуватись по аудіозв'язку.

Правила безпечної поведінки в інтернеті для дітей дошкільного віку:

1. Не розповсюджувати особисті дані (адресу проживання, місце навчання, номер мобільного телефону, інформацію про батьків) в інтернеті.
2. Якщо трапилась неприємна ситуація, то варто звернутись по допомогу до дорослих, кому дитина довіряє (батьки, старший брат чи старша сестра, вихователь у садочку).
3. Не зустрічатись з тими, кого ми знаємо тільки онлайн – незнайомиць завжди залишається незнайомцем.
4. Не відповідати на повідомлення, які є неприємними.
5. Розповісти батькам, якщо хтось надсилає чи говорить неприємні слова.
6. Ні з ким не ділитись своїм паролем до гаджета чи додатку.
7. Перед завантаженням нового додатку слід запитати дозволу у батьків.

Що можуть зробити батьки: поради по створенню безпечного онлайн-простору для дитини:

- Необхідно створити та обговорити з дитиною зони, де можна вдома використовувати гаджет, а де – ні, наприклад, заборона відвідувати ванну кімнату з телефоном.
- Пам'ятайте, що дитина дошкільного віку може бути в інтернеті тільки у присутності дорослих.
- Якщо у родині є старші діти, то варто поговорити з ними про те, що вони можуть показувати брату чи сестрі в смартфоні, до чого залучати в інтернеті, а що є забороненим.
- Рекомендуємо не позначати геолокацію місць, де дитина навчається, відвідує додаткові заняття, а також місця вашого проживання, оскільки це може загрожувати безпеці дитини.
- Не варто викладати фотографії дітей під час спортивних занять чи на відпочинку у купальнику, чи оголеними, оскільки це може привернути увагу злочинців.
- Дорослим необхідно пам'ятати, що як тільки матеріали опинились в інтернеті, назавжди втрачається контроль над ними. Будь-який користувач може використати ці матеріали для своїх цілей.

- Як тільки батьки дозволяють дитині користуватись телефоном, ноутбуком, планшетом чи комп'ютером, то важливо одразу розпочати бесіду щодо того, як довго та коли донька чи син можуть використовувати пристрій, а також пояснити основні правила інтернет-безпеки.
- Рекомендуємо батькам створювати спільний інформаційний простір з дитиною за допомогою перегляду фільмів чи соціальних роликів, спільних онлайн-ігор чи прочитання статей на тему онлайн-безпеки.

Технічні налаштування:

- На пристроях вимкнути можливість пошуку через диктування.
- Встановити батьківський контроль на всіх гаджетах, якими користується дитина. Це можна зробити через налаштування смартфона чи браузера, а також за допомогою встановлення програми Kidslox чи Google Family Link.
- Для безпечного користування дітьми інтернетом рекомендовано встановити YouTube Kids – це спеціальний формат звичного ютубу, який націлений саме на онлайн безпеку дітей під час перегляду мультфільмів чи відео, а також Safe Search Kids для безпечного пошуку в інтернеті.
- Встановити паролі на гаджети, які будуть відомі тільки дорослим. Таким чином дитина не зможе використовувати гаджет та додатки без відома батьків.
- Встановити ліміт часу на гаджетах чи у додатках. Вони самостійно виключаться, коли пройде встановлений час.
- У налаштуваннях онлайн-ігор обмежити комунікацію незнайомців з дитиною.
- Встановити батьківський контроль на всіх гаджетах, які є вдома: на смарттелевізорі, ігровій приставці, локальному комп'ютері.
- Всі ці правила мають діяти серед всіх членів родини, з якими дитина проводить час.